

heder for at være saa store, at man ikke kan overvinde dem, saa maa man sige, at man ikke kan have Stillingen længere. Jeg føjede til, at det er noget andet, at en Mand, der ikke er sagkyndig, skal til at dømme de sagkyndige imellem, uden at han har en virkelig erfaren Mand at raadføre sig med, som man jo ikke har. Det kan efter min Mening let føre til Afgørelser, som ikke ere til Held for det grønlandske Samfund. Naar det ærede Medlem udtalte, at der i alt Fald indtil nu ikke havde været saadanne Vanskeligheder, at de kunde siges at have medført eller at ville medføre uheldige Forhold for Udviklingen i Grønland — jeg tror nok, at det var omtrent Meningen af det ærede Medlems Udtalelser, at man ikke endnu havde Erfaring for, at den Ordning, man indførte i 1908, havde virket skadeligt —, saa vil jeg dertil sige, at det kunde det ærede Medlem nok have Ret i. Men jeg fristes til at sige, at hvis man ventede, indtil det viste sig, saa at man ligefrem kunde paavise, at denne eller hin Afgørelse, der maatte være truffen af Indenrigsministeren eller af den ene eller af begge de sagkyndige, var til Skade for de grønlandske Forhold, saa vilde der være gaaet for meget i Stykker. Det, som efter min Mening bør være det afgørende, er det, at ethvert Spørgsmaal, hvad enten det specielt er et Handelsspørgsmaal eller et Administrationsspørgsmaal — hvilket i denne Forbindelse vil sige et Erhvervs-spørgsmaal, idet vi jo ere enige om at se bort fra den Del af Loven, som vedrører de kommunale Forhold deroppe —, først og fremmest skal afgøres under Hensyn til, hvad der baader Grønlænderne bedst. Det vil med andre Ord sige, at omend det kan paavises, at set fra et rent merkantilt Synspunkt vilde denne eller hin Afgørelse eller Foranstaltning rent økonomisk være at foretrække for Staten eller eventuelt for den grønlandske Fællesfond, saa maa man dog, inden man træffer Afgørelsen, spørge, hvorledes den indvirker paa de grønlandske Erhvervsforhold og paa hele Udviklingen oppe i Grønland. Det gaar ikke an at lade sig lede alene af det Synspunkt, der bør lægges til Grund og selvfølgelig altid vil blive lagt til Grund for Handelsafgørelser, men i ethvert Spørgsmaal, selv i specifikke Handelsspørgsmaal, maa man spørge: hvorledes vil nu en saadan Afgørelse virke med Hensyn til Erhvervsforholdenes Udvikling oppe i Grønland. Jeg drister mig til at gaa ud fra, at det ikke alene er min og Ministeriets Opfattelse, men ogsaa Rigsdagens Opfattelse, at det er Hensynet til For-

holdene oppe i Grønland, der skal være det afgørende, hvilke Spørgsmaal det end drejer sig om. Men naar det er saaledes, ligger det nær at sige, at saa maa vi ogsaa have en Mand i Spidsen for hele den administrative Del af den grønlandske Styrelse, der først og fremmest skal se paa Forholdene med det Syn, som jeg har givet Udtryk. Men da der selvfølgelig ogsaa skal og bør tages Hensyn til de mere merkantile Interesser, saa bør han, ikke ved Siden af sig, men som sin sagkyndige Raadgiver, have en Mand, der har den handelskyndige Indsigt, som er nødvendig for at træffe Afgørelse ogsaa under Hensyn til, hvad der handelsmæssigt og økonomisk er forsvarligt. Hvis det skulde ske, at der bliver truffet Afgørelser, som maaske handelsmæssigt set ere fuldt forsvarlige, men som vise sig uheldige for Grønlænderne, saa vil saadanne Afgørelsers Virkning ikke vise sig før Aaringer efter, at de ere truffene. Man kunde f. Eks. tænke sig ensidigt at lægge Vægten paa en enkelt bestemt Vare, som man fremskaffer i Grønland, og som maaske helt kan forandre Erhvervslivet deroppe, hvilket selvfølgelig ikke lader sig gøre paa et eller to Aar, lige saa lidt i Grønland som her hjemme; thi det tager jo Tid, inden man kan faa forandret de Erhvervsforhold, der nu en Gang ere tilvante. Men ere de endelig blevne forandrede, og det saa viser sig, at de ere blevne uheldige, saa er det, at jeg siger, at der er gaaet for meget i Stykker. Saa er det ikke let at komme tilbage til de gamle Forhold, det vil koste baade Grønlænderne og den danske Stat adskillige Penge. Jeg synes saaledes, at naar vi ere enige i Hovedsynspunktet, Hensynet til Udviklingen i Grønland, saa kan der ikke være stor Uenighed om, at der i Spidsen for Administrationen maa staa en Mand som Raadgiver for Ministeren og som den, der kan have Afgørelsen af en Mængde Sager af den Slags, som man er nødt til at overlade til Administrationen, en Mand, der netop ved sin hele Uddannelse, sit Kendskab til grønlandske Forhold har Betingelser til først og fremmest at se paa Sagerne fra det Synspunkt, som jeg har tilladt mig at fremhæve maa være Hovedsynspunktet. Det er ikke min Opgave at kritisere Forholdene, som de vare før 1908, men jeg vil blot gøre den Bemærkning, at hvis man den Gang havde haft en handelskyndig Raadgiver hos Direktøren for den kongelige grønlandske Handel, som det den Gang hed, saa var den Kritik maaske ikke fremkommen, der førte med sig, at man i 1908 gik noget længere til den modsatte Side, end det